

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

**FarDU.
ILMIY
XABARLAR**

1995-yildan nashr etiladi
Yilda 6 marta chiqadi

5-2024

**НАУЧНЫЙ
ВЕСТНИК.
ФерГУ**

Издаётся с 1995 года
Выходит 6 раз в год

A.V.Maxmudov, O.S.Abduraimov, V.Maxmudov, A.L.Allamurotov, B.J.Mavlanov, O.T.Mamatqosimov O'zbekistonda <i>Hordeum Bulbosum</i> L. ning hosildorlik ko'rsatkichlari	137
M.U.Mahmudov, I.I.Zokirov <i>Eurydema</i> Laporte, 1833 (Hemiptera: Pentatomidae) avlodining mavsumiy rivojlanishi va ozuqa o'simliklariga ixtisoslashuvi	148
A.V.Maxmudov, O.S.Abduraimov, V.Maxmudov, A.L.Allamurotov Navoiy viloyati Konimex tumanida <i>Ferula varia</i> (Schrenk) Trautv. ning tabiiy resurslari	153
M.X.Akbarova Farg'ona vodiysi florasida tarqalgan <i>Scutellaria</i> turkumi turlarining areal tiplari tahlili	166
X.S.Umurzaqova, G.M.Zokirova <i>Euzophera Bigella</i> Zeller, 1848 (Lepidoptera, Pyralidae) turining morfobiologiyasi.....	172
E.A.Ergashev Osh tuzining turli konsentratsiyali eritmalarida kristallanish tuzilishi va ularning buyrak toshi shakllanishidagi ahamiyati	178
S.Q.Kimyonazarov Markaziy Farg'ona mevali bog'larida uchrovchi barg o'rarlar (Lepidoptera: Tortricidae) haqida	183
E.A.Ergashev So'lak tomchilarining kristallanish zonalarida morfologik elementlar va faza o'zgarishlarining shakllanishi	188

GEOGRAFIYA

Y.I.Ahmadaliyev, A.F.Raxmatov Surxondaryo viloyatini lanshaft turlariga ajratish va uning qishloq xo'jaligidagi ahamiyati.....	193
Sh.Z.Jumaxanov, A.M.Toshpo'latov Farg'ona mintaqasi: iqtisodiy va ijtimoiy geografik tadqiqotlar	198
J.A.Namozov, M.M.Mirislomov Jahonda ekologik turizm rivojlanishining regional tahlili	210
I.K.Aripov Sirdaryo viloyatidagi botqoqlangan aholi punktlari	216

ILMIY AXBOROT

I.Adashev Bo'lajak pedagoglarda informatsion-analitik kompetentlikni rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	222
Z.A.Ergasheva Ijtimoiy va huquqiy tarbiya uyg'unlashuvining ijtimoiy-falsafiy nazariyalari tahlili	228
I.Adashev Informatsion va analitik kompetentlikni integratsiyalash asosida rivojlantirishning ahamiyati.....	232
V.A.Giyosova Murojaatning sotsiologiyaviy tabiati	236
D.M.Zaripova Public relations: the key to Enhancing university global rankings and reputation.....	241
A.I.Tuychiyev Sport va turizm jismoniy madaniyat mashg'ulotlarining asosiy vositasi	248
S.Sh.Rasulov "Qishloq xo'jaligi axborot kommunikatsion texnologiyalari" fanini o'qitishda elektron dasturiy ta'minotdan foydalanish metodikasi.....	251
S.A.Rahmonberdiyeva Ingliz va o'zbek tillaridagi bino-inshootlar qurilishi sohasiga oid terminlarning diaxronik tadqiqi	255
Q.M.Xakimov Voleybol jamoaviy sport o'yinlarining talabalarda hamkorlikda muvaffaqiyatga erishishni o'rgatish bilan bog'liq muammolar	261
D.M.Azimova Buxgalteriya hisobi va audit terminlarining leksik-semantik tadqiqi.....	264

UO'K 68: 63

“QISHLOQ XO‘JALIGI AXBOROT KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALARI” FANINI O‘QITISHDA ELEKTRON DASTURIY TA‘MINOTDAN FOYDALANISH METODIKASI**МЕТОДИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЭЛЕКТРОННОГО ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В ОБУЧЕНИИ «СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ»****METHODOLOGY FOR USING ELECTRONIC SOFTWARE IN TEACHING THE SCIENCE "AGRICULTURAL INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY"**

Rasulov Saodaddin Shavkatovich
Toshkent davlat agrar universiteti dotsenti

Annotatsiya

Ushbu maqola “Qishloq xo‘jaligi axborot kommunikatsion texnologiyalari” fanini o‘qitishda elektron dasturiy ta‘minot yaratish va undan foydalanish yoritilgan. talabalarning shaxsiy kabinetining tuzilishi va undan foydalanish ushbu maqolada ochib berilgan. Hozirgi kunda zamon talabidan kelib chiqqan holda qishloq xo‘jaligi sohasida ta‘lim olayotgan talabalarni axborot kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanib o‘qitish muhim masalaligicha qolmoqda. Elektron dasturiy ta‘minotlarni yaratish va foydalanish metodikasi turli soha olimlari tomonidan o‘rganilgan bo‘lsada, “Qishloq xo‘jaligida axborot kommunikatsion texnologiyalar” fanini o‘qitishning elektron dasturiy ta‘minotini takomillashtirish alohida fan sifatida o‘rganilmagan. Elektron ta‘lim sharoitida qishloq xo‘jaligida axborot texnologiyalarni takomillashtirish fani modeli o‘quv jarayonining samaradorligini aniqlash hamda uning maqsad va vazifalariga muvofiq ochib berilgan.

Аннотация

В данной статье описано создание и использование электронного программного обеспечения при преподавании «Сельскохозяйственных информационных и коммуникационных технологий». В данной статье раскрыты структура и использование личного кабинета студента. В настоящее время, исходя из потребностей времени, важным вопросом остается обучение студентов, обучающихся в сфере сельского хозяйства, с использованием информационно-коммуникационных технологий. Хотя способ создания и использования электронного программного обеспечения изучается учеными разных специальностей, совершенствование электронного программного обеспечения для преподавания «Информационно-коммуникационные технологии в сельском хозяйстве» не изучалось как отдельный предмет. Раскрыта модель науки совершенствования информационных технологий в сельском хозяйстве в условиях электронного образования в соответствии с эффективностью образовательного процесса и его целями и задачами.

Abstract

This article describes the creation and use of electronic software in teaching “Information and communication technologies in agriculture”. This article reveals the structure and use of the student’s personal account. Currently, based on the needs of the time, an important issue remains the training of students studying in the field of agriculture, using information and communication technologies. Although the method of creating and using electronic software is studied by scientists of various specialties, the improvement of electronic software for teaching “Information and communication technologies in agriculture” has not been studied as a separate subject. The model of the science of improving information technology in agriculture in the context of e-education is disclosed in accordance with the effectiveness of the educational process and its goals and objectives.

Kalit so‘zlar: axborot kommunikatsion texnologiyalari, qishloq xo‘jaligi, autentifikatsiya, elektron dasturiy ta‘minot, profil, o‘quv materiallari, dinamik.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, сельское хозяйство, аутентификация, электронное программное обеспечение, профиль, учебные материалы, динамик.

Key words: information and communication technology, agriculture, authentication, electronic software, profile, training materials, dynamic.

KIRISH

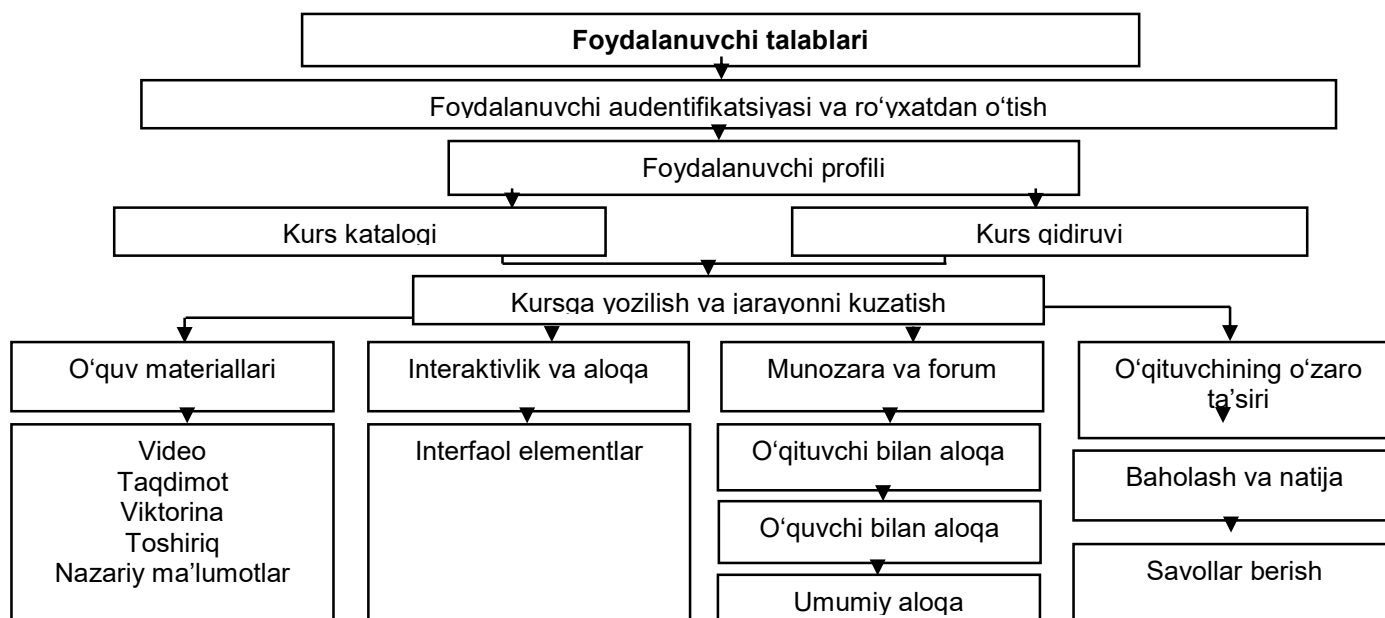
An'anaviy ta'lim paradigmalari chuqur o'zgarishlarni boshdan kechirayotgan bir paytda, "Qishloq xo'jaligi axborot kommunikatsion texnologiyalari" fanini o'qitishda elektron dasturiy ta'minotdan foydalanish va o'rganishga dinamik va moslashuvchan yondashuvni taklif qiluvchi markaziy o'rinni egalladi [3], [4].

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Elektron-axborot ta'lim muhiti tushunchasini aniq bir maqsadga yo'naltirilgan o'quv jarayonini ta'minlovchi dasturiy, axborot texnik, o'quv metodik tizimlar majmuidir [5], hamda axborotlashgan ta'lim muhitining sinonimi sifatida foydalanuvchilarning ta'limiy manbaalariga bo'lgan ehtiyojlarini qondirish maqsadida zamonaviy axborot texnologiyalariga asoslangan, mutaxassislikka tayyorlash jarayonining shaxsiy kompyuterlar, telekommunikatsiya, metodik va tashkiliy muhiti sifatida tafsiflanadi [6]. Elektron ta'lim muhitida qishloq xo'jaligida axborot kommunikatsion texnologiyalarni rivojlantirish imkoniyati - kichik ma'lumot bloklari fanni o'rganishni yanada moslashuvchan qilishga imkon beradi va kerakli narsalarni topishni osonlashtiradi [2].

NATIJA VA MUHOKAMA

"Qishloq xo'jaligi axborot kommunikatsion texnologiyalari" fanini o'qitishda elektron dasturiy ta'minot uchun foydalanuvchi talablari maqsadli auditoriya, platformaning qamrovi va siz erishmoqchi bo'lgan aniq maqsadlarga qarab farq qilishi mumkin. Biroq, eLearning platformasini ishlab chiqishda e'tiborga olishingiz mumkin bo'lgan ba'zi umumiy foydalanuvchi talablari [1,2]:

1-rasm. "Qishloq xo'jaligi axborot kommunikatsion texnologiyalari" fanini o'qitishda elektron dasturiy ta'minotdan foydalanish

Foydalanuvchi autentifikatsiyasi va ro'yxatdan o'tish:

Foydalanuvchilar hisob yaratish va xavfsiz tizimga kirish imkoniyatiga ega bo'lishi kerak. Agar kerak bo'lsa, foydalanuvchi autentifikatsiyasi elektron pochta/parol, ijtimoiy tarmoqqa kirish yoki yagona tizimga kirish (SSO) kabi turli usullarni qo'llab-quvvatlashi kerak [1].

Foydalanuvchi profillari:

Foydalanuvchilar shaxsiy ma'lumotlar, profil rasmlari va boshqa tegishli ma'lumotlar bilan o'z profillarini yaratish va boshqarish imkoniyatiga ega bo'lishi kerak.

Kurs katalogi va qidiruvi:

Foydalanuvchilar mavzu, daraja, davomiylik va o'qituvchi kabi turli mezonlar asosida kurslarni qidirish, ko'rib chiqish va filtrlash imkoniyatiga ega bo'lishi kerak.

Kursga yozilish va borishni kuzatish:

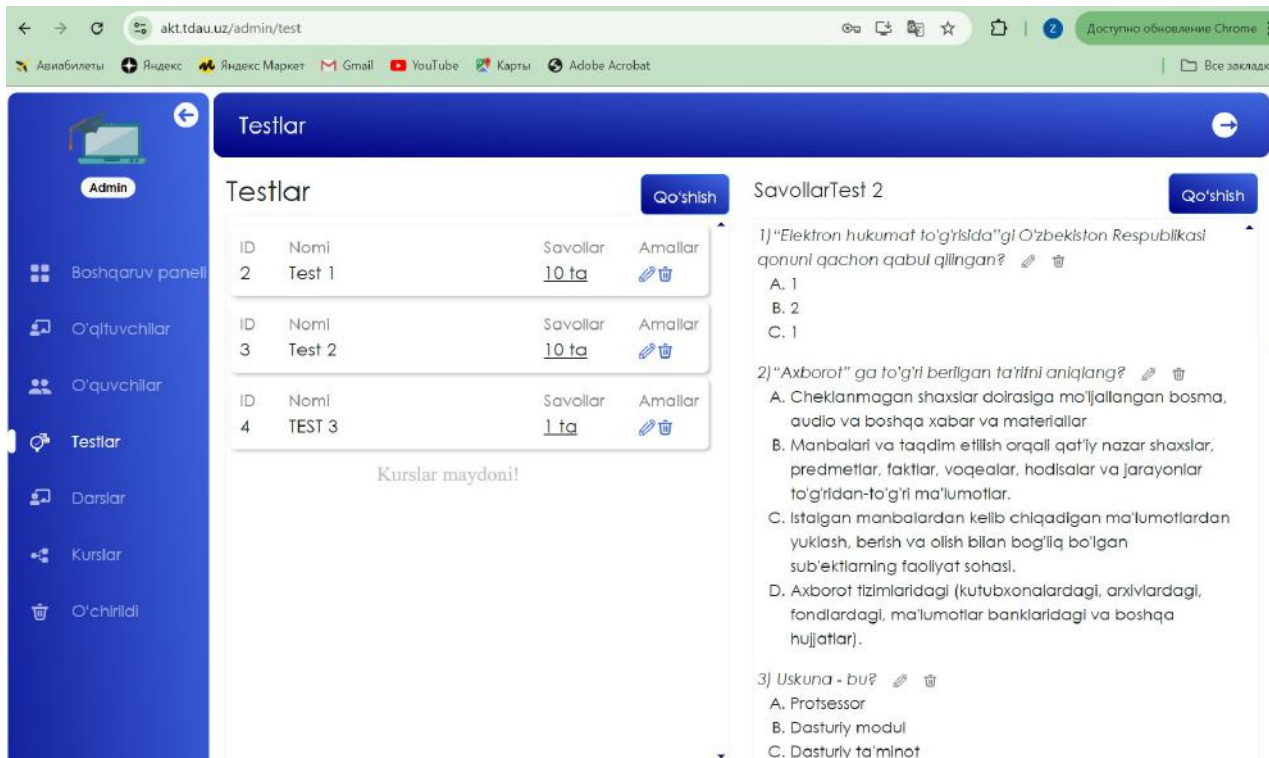
- Foydalanuvchilar o'zlarini qiziqtirgan kurslarga yozilishlari kerak.

ILMIY AXBOROT

• Platforma foydalanuvchilarning kurslardagi taraqqiyotini kuzatishi, tugallangan bo'limlar yoki modullarni belgilashi kerak.

O'quv materiallari:

Platforma videolar, taqdimotlar, viktorinalar, topshiriqlar va o'qishlar kabi turli xil o'quv materiallarini taqdim etishi kerak.

2-rasm. Test topshiriqlari

Interaktivlik va aloqa:

Kurslar foydalanuvchilarni faol jalb qilish uchun viktorinalar, muhokamalar, topshiriqlar va so'rovlar kabi interfaol elementlarni o'z ichiga olishi kerak [2].

Munozara forumlari va muloqot:

Foydalanuvchilar kursga oid munozara forumlarida ishtirok etishlari yoki o'qituvchilar va boshqa talabalar bilan suhbatlashishlari kerak.

O'qituvchining o'zaro ta'siri:

Foydalanuvchilar savollar berish va kurs o'qituvchilaridan tushuntirish olishlari kerak.

Baholash va baholash:

• Platforma turli baholash usullarini, jumladan, avtomatik baholangan viktorina va topshiriqlarni qo'llab-quvvatlashi kerak [1,2].

• Agar kerak bo'lsa, o'qituvchilar topshiriqlarni qo'lda baholay olishlari kerak.

Mobil muvofiqligi:

• Platforma turli xil qurilmalarda, jumladan, smartfon va planshetlarda foydalanish mumkin bo'lishi kerak.

Shaxsiylashtirish:

• Platforma foydalanuvchi imtiyozlari, o'tmishdagi harakatlar va taraqqiyotga asoslangan kurslarni tavsiya qilishi kerak.

Foydalanish imkoniyati:

• Platforma imkoniyati cheklangan foydalanuvchilar uchun qulaylikni ta'minlash uchun mavjudlik standartlariga rioya qilishi kerak.

XULOSA

Elektron ta'lim muhitida qishloq xo'jaligida axborot kommunikatsion texnologiyalarni rivojlantirish imkoniyati - kichik ma'lumot bloklari fanni o'rganishni yanada moslashuvchan qilishga imkon beradi va kerakli narsalarni topishni osonlashtiradi. Ta'limning moslashuvchanligi — materiallarni o'rganish davomiyligi va ketma-ketligi tinglovchi o'zi tanlaydi, butun o'quv jarayonini o'z imkoniyatlari va ish joyida o'qitish imkoniyatiga to'liq moslashtiradi — talabalar ishdan bo'shagan holda (agar mavjud bo'lsa) ta'lim olish imkoniyatiga ega bunday), shuningdek, uyda, mobil internetdan foydalangan holda bo'ladi

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Расулов С.Ш. Қишлоқ хўжалигида ахборот коммуникацион технологиялари фанини ўқитишда рақамли технологиялардан фойдаланиш. Тошкент давлат педагогика университети илмий ахборотлари илмий-назарий журнали. – Тошкент, 2023. (11-сон) – Б. 354-360.
2. Расулов С.Ш., Аминов С.М., Мухаммадиев С.И. «Ахборот коммуникацион технологиялар» фанидан амалий ва лаборатория машғулотларини бажариш бўйича ўқув қўлланма. Тошкент: Иқтисод-молия нашриёт, 2021. – 324 бет.
3. Frolova E.V., Rogach O.V., Ryabova T.M. Digitalization of education in modern scientific discourse: new trends and risks analysis //European Journal of Contemporary Education. 2020. Т. 9. № 2. С. 313-336.
4. Федотова Е.Л. Информационные технологии и системы: Учебное пособие – Форум ИНФРА- М, 2013 г. - 426 стр.
5. Маматов Д.Н. Электрон таълим муҳитида касбий таълим жараёнларини педагогик лойихалаштириш. педагогика фанлари номзоди. дисс. Тошкент: ТДПУ, 2017. - 170б.
6. Лобачев С.Л. Теоретические основы и принципы построения информационно-образовательной среды открытого образования и ее практическая реализация. Диссертация на соискание ученой степени доктора технических наук. 2005. – 350 с.